

มาตรการทางกฎหมายเพื่อป้องกันและควบคุมโรคเอดส์ในส่วนที่เกี่ยวข้อง  
ผู้กระทำการค้าประเวณี



พันตำรวจตรี สีหนาท ประยูรรัตน์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญานิติศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชานิติศาสตร์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ 2534

ISBN 974-579-294-2

017253 1176401497

Legal measures for the prevention and control of AIDS  
in case of the prostitutes

Police Major Seehanat Prayoonrat

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements  
for the Degree of Master of Laws

Department of Law

Graduate School

Chulalongkorn University

1991

หัวข้อวิทยานิพนธ์

มาตรการทางกฎหมาย เพื่อป้องกันและควบคุมโรคเอดส์  
ในส่วนที่เกี่ยวกับผู้กระทำการค้าประเวณี

โดย

พันตำรวจตรี สีนาก ประชวรรัตน์  
นิติศาสตร์

ภาควิชา

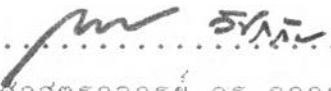
ศาสตราจารย์ ดร. วิษณุ เครืองาม

อาจารย์ที่ปรึกษา

พันตำรวจตรี ดร. ชงยุทธ สาระสมบัติ

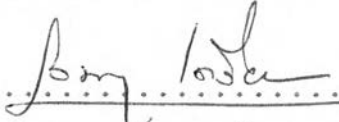



บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้เนบวิทยานิพนธ์ฉบับ  
นี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

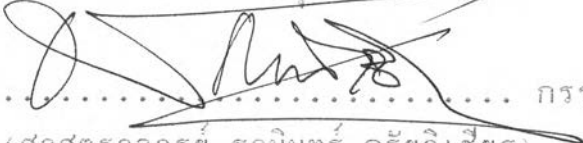
.....  ..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย  
(ศาสตราจารย์ ดร.ถาวร วิชัยภิรมย์)

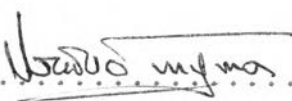
คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์


.....  ..... ประธานกรรมการ  
(รองศาสตราจารย์ประสิทธิ์ โฆวิไลกุล)

.....  ..... กรรมการ  
(ศาสตราจารย์ ดร. วิษณุ เครืองาม)

.....  ..... กรรมการ  
(พันตำรวจตรี ดร. ชงยุทธ สาระสมบัติ)

.....  ..... กรรมการ  
(ศาสตราจารย์ ธานีินทร์ กริชวิเชียร)

.....  ..... กรรมการ  
(รองศาสตราจารย์นายแพทย์ประพันธ์ ภาณุภาค)

.....  ..... กรรมการ  
(นายสว่าง วิชราภรณ์)

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พิมพ์ต้นฉบับบทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงแผ่นเดียว

พ.ด.ด. สิหนาท ประยูรรัตน์ : มาตรการทางกฎหมายเพื่อป้องกันและควบคุมโรคเอดส์ในส่วน  
ที่เกี่ยวกับผู้กระทำการค้าประเวณี (LEGAL MEASURES FOR THE PREVENTION AND CON-  
TROL OF AIDS IN CASE OF THE PROSTITUTES) อ.ที่ปรึกษา : ศ.ดร.วิษณุ เครืองาม,  
อ.ที่ปรึกษา ร่วม : พ.ด.ด. ดร.ยงยุทธ สารสมบัติ, 266 หน้า. ISBN 974-579-294-2

โรคเอดส์เป็นโรคติดต่อที่ร้ายแรงเป็นอันตรายถึงชีวิต ซึ่งยังไม่มียาที่มีประสิทธิภาพสำหรับการ  
บำบัดรักษาให้หายขาดได้ อีกทั้งยังเป็นโรคที่แพร่ระบาดอย่างรวดเร็ว นอกจากจะเกิดผลกระทบต่อสุขภาพ  
กายและจิตแล้ว ยังทำให้เกิดผลกระทบตามมาอีกมากมายในปัจจุบัน เช่น ผลกระทบทางเศรษฐกิจและสังคม  
อีกนานัปการ แม้ว่าโรคเอดส์จะไม่สามารถรักษาให้หายได้ แต่ก็สามารถป้องกันได้โดยการไม่สัมผัสทางเพศ  
ไม่ใช้เข็มฉีดยาร่วมกัน ไม่รับเลือดจากผู้เป็นโรคเอดส์ เป็นต้น ซึ่งมาตรการดังกล่าวจะต้องเร่งรัดให้ลูกศิษย์  
ศึกษา โดยการศึกษาความรู้และประชาสัมพันธ์ให้กับบุคคลทุกเพศทุกวัยและโดยเฉพาะอย่างยิ่งกลุ่มผู้เสี่ยงต่อโรค-  
เอดส์ เช่น กลุ่มผู้กระทำการค้าประเวณี และกลุ่มผู้เสพยาเสพติดให้โทษ เป็นต้น

ในปัจจุบันกลุ่มผู้กระทำการค้าประเวณีถือว่าเป็นกลุ่มที่กระทำการแพร่ระบาดของโรคเอดส์มากที่สุด  
กลุ่มหนึ่งที่จะได้รับการป้องกันและให้ความช่วยเหลือต่างๆ ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ ได้ศึกษาที่มาของโรค-  
เอดส์และแนวทางป้องกันโรคเอดส์ ตลอดจนมาตรการทางกฎหมายต่างๆ ที่จะใช้ในการควบคุมและป้องกัน  
โรคเอดส์และผู้กระทำการ หรือ อาจกระทำการแพร่เชื้อเอดส์

มาตรการทางกฎหมายที่ใช้อยู่ในปัจจุบันนี้ ยังไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอที่จะใช้ป้องกันและควบคุม  
โรคเอดส์ไม่ให้ เป็นภัยต่อสาธารณชน ทั้งนี้เพราะว่ากฎหมายต่างๆนี้มีมากหลายฉบับซึ่งวัตถุประสงค์ของกฎ-  
หมายแต่ละฉบับย่อมจะแตกต่างกันออกไปอีก ดังนั้นจึงไม่สามารถนำกฎหมายที่ใช้อยู่ในปัจจุบันมาใช้ได้อย่าง  
ได้ผล ฉะนั้นการที่ได้วิเคราะห์ถึงกฎหมายปัจจุบันโดยพิจารณาความเหมาะสมหรือไม่ นั้น จึงเป็นสิ่งจำเป็น  
อย่างยิ่งในการป้องกันและควบคุมโรคเอดส์ โดยจะเป็นแนวทางนำไปปรับปรุง และร่างเป็นกฎหมายฉบับใหม่  
ขึ้นมา เพื่อที่จะได้เป็นมาตรการทางกฎหมายที่มีประสิทธิภาพมากขึ้น



ภาควิชา ..... นิติศาสตร์ .....

สาขาวิชา ..... กฎหมายอาญา .....

ปีการศึกษา ..... 2533 .....

ลายมือชื่อนิสิต ..... (ชื่อ) .....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา ..... (ชื่อ) .....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา ร่วม ..... (ชื่อ) .....

พิมพ์ต่อท้ายปกด้วยชื่อวิทยานิพนธ์ในกรอบสี่เหลี่ยมที่พิมพ์มาแล้ว

POLICE MAJOR SEEHANAT PRAYOONRAT : LEGAL MEASURES FOR THE PREVENTION AND CONTROL OF AIDS IN CASE OF THE PROSTITUTES. THESIS ADVISOR : PROF. WISSANU KREANGAM, PH.D., THESIS CO-ADVISOR : POLICE MAJOR YONGYUTH SARASOMBATH, PH.D. 266 pp.

"Acquired Immuno Deficiency Syndrome" or "AIDS" is known to be fatal, easily contacted and so far incurable. Its impact on society is appalling, causing many psychological, social and economic problems and concerns. However, since the AIDS high-risk groups and their various activities can be pinpointed, the disease could be prevented. Public relations can play an important role on this front. By educating and alerting the communities to be aware of and to avoid certain activities, such as using the same syringe among drug addicts or, having sexual intercourse with HIV infected person, etc.

At present, "prostitution" is considered to be the major cause of AIDS spreading among members of the public. This high-risk group should, therefore, be particularly attended to in order to confine the contagion. This thesis studies legal measures to prevent and control AIDS in prostitutes.

Current Acts concerning public health, although various and numerous are not specifically intended to be applied to AIDS and hence, are ineffective and inappropriate to this type of epidemic. However, it is essential to study, analyze and scrutinize existing laws in order to extract feasible trends and directions. It is anticipated that the studies described in this thesis will provide essentials to the drafting of a new bill that will impose a more stringent enforcement for the prevention and control of AIDS in Thailand.

ภาควิชา .....นิติศาสตร์.....  
สาขาวิชา .....กฎหมายอาญา.....  
ปีการศึกษา 2533.....

ลายมือชื่อนิสิต .....  
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา .....  
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาพร้อม.....

หัวข้อวิทยานิพนธ์	มาตรการทางกฎหมายเพื่อป้องกันและควบคุมโรคเอดส์ ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับผู้กระทำการค้าประเวณี
ชื่อนิสิต	พันตำรวจตรี สีนากท ประยูรรัตน์
อาจารย์ที่ปรึกษา	ศาสตราจารย์ ดร.วิษณุ เครืองาม พันตำรวจตรี ดร.ยงยุทธ สาระสมบัติ
ภาควิชา	นิติศาสตร์
ปีการศึกษา	2533



### บทคัดย่อ

โรคเอดส์เป็นโรคติดต่อที่ร้ายแรงเป็นอันตรายถึงชีวิต ซึ่งยังไม่มียาที่มีประสิทธิภาพสำหรับการบำบัดรักษาให้หายขาดได้ อีกทั้งยังเป็นโรคที่แพร่ระบาดอย่างรวดเร็ว นอกจากจะเกิดผลกระทบต่อสุขภาพกายและจิตแล้ว ยังทำให้เกิดผลกระทบตามมาอีกมากมายในปัจจุบัน เช่น ผลกระทบทางเศรษฐกิจและสังคมอีกนานัปการ แม้ว่าโรคเอดส์จะไม่สามารถรักษาให้หายได้ แต่ก็สามารถป้องกันได้โดยการไม่สำส่อนทางเพศ ไม่ใช้เข็มฉีดยาร่วมกัน ไม่รับเลือดจากผู้เป็นโรคเอดส์ เป็นต้น ซึ่งมาตรการดังกล่าวจะต้องเร่งรัดให้สุชศึกษา โดยการให้ความรู้และประชาสัมพันธ์ให้กับบุคคลทุกเพศทุกวัย และโดยเฉพาะอย่างยิ่งกลุ่มผู้ที่เกี่ยวข้องกับโรคเอดส์ เช่น กลุ่มผู้กระทำการค้าประเวณี และกลุ่มผู้เสพยาเสพติดให้โทษ เป็นต้น

ในปัจจุบันกลุ่มผู้กระทำการค้าประเวณีถือว่าเป็นกลุ่มที่กระทำการแพร่ระบาดของโรคเอดส์มากที่สุดกลุ่มหนึ่งที่จะได้รับการป้องกันและให้ความช่วยเหลือต่าง ๆ ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ได้ศึกษาที่มาของโรคเอดส์และแนวทางป้องกันโรคเอดส์ตลอดจนมาตรการทางกฎหมายต่าง ๆ ที่จะใช้ในการควบคุมและป้องกันโรคเอดส์และผู้ที่เกี่ยวข้องหรืออาจกระทำการแพร่เชื้อเอดส์

มาตรการทางกฎหมายที่ใช้บังคับอยู่ในขณะนี้ ยังไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอที่จะใช้ป้องกันและควบคุมโรคเอดส์ไม่ให้เป็นที่ภัยต่อสาธารณชน ทั้งนี้เพราะว่ากฎหมายต่างๆ นั้นมีมากหลายฉบับ ซึ่งวัตถุประสงค์ของกฎหมายแต่ละฉบับย่อมจะแตกต่างกันออกไปอีก ดังนั้นจึงไม่สามารถนำกฎหมายที่ใช้บังคับในปัจจุบันมาใช้ได้อย่างได้ผล ฉะนั้นการที่ได้วิเคราะห์ถึงกฎหมายปัจจุบันโดยพิจารณาความเหมาะสม

สมหรือไม่นั้น จึงเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งในการป้องกันและควบคุมโรคเอดส์ โดย  
จะเป็นแนวทางนำไปปรับปรุงและร่างเป็นกฎหมายฉบับใหม่ขึ้นมา เพื่อที่จะได้เป็น  
มาตรการทางกฎหมายที่มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

Thesis Title : Legal measures for the prevention and control of AIDS in case of the prostitutes  
Name : Police Major Seehanat Prayoonrat  
Thesis Advisor: Professor. Wissanu Kreangam, Ph.D  
Police Major Yongyuth Sarasombath, Ph.D  
Department : Law Department  
Academic Year : 1990

#### ABSTRACT

"Acquired Immuno Deficiency Syndrome" is known to be fatal, easily contacted and so far incurable. Its impact on society is appalling, causing many psychological, social and economic problems and concerns. However, since the AIDS high-risk groups and their various activities can be pin-pointed, the disease can be prevented. Public relations can play an important role on this front. By educating and alerting the communities to be aware of and to avoid certain activities, such as using the same syringe among drug addicts or, having sexual intercourse with HIV infected person, etc.

At present, "prostitution" is considered to be the major cause of AIDS spreading among members of the public. This high-risk group should, therefore, be particularly attended to in order to confine the contagion. This thesis studies legal measures to prevent and control AIDS in prostitutes.

Current Acts concerning public health, although various and numerous are not specifically intended to be applied to AIDS and hence, are



ineffective and inappropriate to this type of epidemic. However, it is essential to study, analyze and scrutinize existing laws in order to extract feasible trends and directions. It is anticipated that the studies described in this thesis will provide essentials to the drafting of a new bill that will impose a more stringent enforcement for the prevention and control of AIDS in Thailand.



## กิตติกรรมประกาศ

ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ประสิทธิ์ โฆวิไลกุล คณบดี คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เป็นอย่างสูง ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำและเป็นประธานกรรมการตรวจวิทยานิพนธ์

ขอกราบขอบพระคุณศาสตราจารย์ ดร.วิษณุ เครืองาม ที่ได้กรุณาเป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ให้คำแนะนำช่วยเหลือตลอดจนเป็นกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

ในการค้นคว้าหาข้อมูลเพื่อทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ได้รับความอนุเคราะห์จาก ฯพณฯ ชานินทร์ กรัยวิเชียร น.ต.ต ดร.ยงยุทธ สารสมบัติ รองศาสตราจารย์นายแพทย์ประพันธ์ ภาณุภาค และอาจารย์สว่าง วัชรภากรณ์ ที่รับเป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ให้ความช่วยเหลือในด้านการศึกษาค้นคว้า ตลอดจนการวางแผนทางหาข้อมูลและให้คำแนะนำค้นคว้าโดยตลอด จนวิทยานิพนธ์นี้สำเร็จและเป็นกรรมการสอบวิทยานิพนธ์นี้ จนสำเร็จจุลวงไปด้วยดี

นอกจากนี้ ขอกราบขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ วีระพงษ์ บุญโญภาส และรองศาสตราจารย์วิมลศิริ ชานาญเวช ที่ได้ให้คำแนะนำ ให้ข้อคิดเห็น และเอกสารประกอบในการค้นคว้าหาข้อมูล

วิทยานิพนธ์นี้สำเร็จลงได้ด้วยความช่วยเหลือ และอนุเคราะห์จากบุคคลหลายฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ซึ่งได้ให้คำแนะนำและข้อคิดเห็นต่าง ๆ ของการวิจัยมาด้วยดีตลอด ซึ่งผู้เขียนมีความซาบซึ้งเป็นอย่างยิ่ง จึงขอกราบขอบพระคุณไว้ ณ ที่นี้ด้วย



## สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	
กิตติกรรมประกาศ.....	
บทที่ 1 บทนำ.....	1
บทที่ 2 สถานการณ์โรคเอดส์.....	5
ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับโรคเอดส์.....	5
สถานการณ์โรคเอดส์ทั่วโลก.....	13
สถานการณ์โรคเอดส์ในประเทศไทย.....	16
บทที่ 3 ความหมาย ที่มา และรูปแบบของการค้าประเวณี.....	25
ความหมายของการค้าประเวณี.....	25
ประวัติการค้าประเวณี.....	29
การค้าประเวณีในประเทศไทย.....	34
ก. ประวัติ.....	34
ข. ประเภทของโสเภณี.....	39
ค. รูปแบบของการค้าประเวณี.....	41
บทที่ 4 หลักทฤษฎีและมาตรการอื่นที่เกี่ยวข้องกับผู้กระทำการค้าประเวณีใน การป้องกันและควบคุมโรคเอดส์.....	49
สาเหตุและพฤติกรรมของผู้กระทำการค้าประเวณี.....	49
ปัจจัยทางสังคม.....	52
ปัจจัยทางเศรษฐกิจ.....	54
ปัจจัยทางวัฒนธรรมท้องถิ่น.....	55
ปัจจัยทางด้านสาธารณสุข.....	59
ทฤษฎีทางอาญาและอาชญาวิทยา.....	73
มาตรการทางสังคมสงเคราะห์.....	80
1. ประวัติความเป็นมาของสถานสงเคราะห์หญิง..	80
2. วัตถุประสงค์ในการจัดตั้งสถานสงเคราะห์....	81
3. ลักษณะการค้าเนื้องาน.....	82
4. หลักเกณฑ์ในการรับตัวผู้รับการสงเคราะห์ออก จากสถานสงเคราะห์.....	83

	หน้า
	85
บทที่ 5	
โครงการบ้านวิทยาลัยลักษณะ.....	85
กฎหมายที่เกี่ยวข้องในการป้องกันและควบคุมโรคเอดส์ในส่วน	
ที่เกี่ยวข้องกับผู้กระทำการค้าประเวณี.....	95
มาตรการทางกฎหมายของต่างประเทศ.....	95
ข้อพิจารณาโดยสังเขปเกี่ยวกับโรคเอดส์และผู้กระทำการ	
ค้าประเวณี: .....	101
1. กรณีศึกษาในประเทศสหรัฐอเมริกา.....	101
2. กรณีศึกษาในประเทศเนเธอร์แลนด์.....	102
3. กรณีศึกษาในเมืองอิดินเบอร์ก สก็อตแลนด์	
ประเทศอังกฤษ.....	107
4. กรณีศึกษาในเมืองแฟรงเฟิร์ต ประเทศเยอรมัน	108
5. กรณีศึกษาในเมืองอัครา ประเทศกานา.....	110
มาตรการทางกฎหมายในส่วนที่เกี่ยวข้องกับโรคเอดส์:	
กรณีศึกษาในประเทศสหราชอาณาจักร.....	111
การให้ความคุ้มครองสิทธิมนุษยชนตามกฎหมาย....	121
มาตรการทางกฎหมายไทย.....	128
1. พระราชบัญญัติปรามการค้าประเวณี พ.ศ.2503	129
2. พระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ.2509.....	136
3. พระราชบัญญัติโรงแรม พ.ศ.2478.....	139
4. พระราชบัญญัติว่าด้วยการค้าหญิงและเด็กหญิง	
พ.ศ.2471.....	141
5. ประมวลกฎหมายอาญา.....	142
6. พระราชบัญญัติโรคติดต่อ พ.ศ. 2523.....	146
7. พระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. 2522.....	149
บทที่ 6	
ปัญหาการบังคับใช้กฎหมายของรัฐในส่วนที่เกี่ยวข้องกับผู้กระทำการ	
ค้าประเวณี.....	152
มาตรการทางกฎหมายที่มีอยู่นั้นไม่มีลักษณะเป็นแนวทาง	
เดียวกัน.....	152
มาตรการทางกฎหมายมีลักษณะเป็นการปรามมากกว่า	
ที่จะแก้ไขปัญหา.....	163
มาตรการทางกฎหมายที่มีอยู่นั้นยังมีช่องว่างอยู่อีกมาก...	169
ปัญหาการบังคับใช้กฎหมาย.....	186
มาตรการทางกฎหมายที่กำลังอยู่ระหว่างการพิจารณา...	189

	หน้า
บทที่ 7 บทสรุป และ ข้อเสนอแนะ.....	148
ข้อเสนอแนะและแนวทางแก้ไขกฎหมาย.....	203
บรรณานุกรม.....	223
ภาคผนวก.....	231
(ก) ร่างพระราชบัญญัติโรคเอดส์.....	231
(ข) ร่างพระราชบัญญัติปราคการค้าประเวณี.....	252
(ค) ร่างพระราชบัญญัติสถานบริการ.....	258
(ง) Legal aspect of AIDS in Thailand by Professor Tanin Kraivixien.....	261
ประวัติผู้เขียน.....	266